



Newsletter

International Labour Office, Ankara • Uluslararası Çalışma Ofisi, Ankara

Newsletter 2003-3: Aralık

ISSN 1564-510 X

ILO CENEVRE'DEN HABERLER - NEWS FROM ILO GENEVA

ILO araştırması sanayi ve çalışma yaşamında görülen eğilimlere ışık tutuyor: ABD'de verimlilik yükselirken Avrupa yeni iş yaratma kapasitesini artırıyor

ILO Study Highlights Labour Trends Worldwide:

US productivity up, Europe improves ability to create jobs

ILO tarafından 1 Eylül'de yayınlanan yeni bir araştırma-ya göre, ABD'de verimlilik artışı 2002 yılında hızlanarak Avrupa ve Japonya'daki artışları geride bırakmış, böylece belirli bir dönem için bakıldığında II. Dünya Savaşı'ndan bu yana ilk kez işçi başına yıllık hasıla açısından ABD bu ülkeleri geçmiş ve dünyanın geri kalan bölümüyle verimlilik farkını büyütülmüştür.

ILO "İşgücü Piyasasında Temel Göstergeler (KILM)"¹, başlıklı araştırmasında işçi başına hasılda görülen farklılığın bir bölümünün Amerikalı işçilerin Avrupalı işçilerden daha uzun süre çalışmalarından kaynaklandığına dikkat çekmiştir. ABD'li işçiler 2002 yılında ortalama 1,825 saat çalışırken, belli başlı Avrupa ekonomilerinde bu süre 1,300 ile 1,800 saat arasında değişmektedir. ILO'nun belirttiğine göre Japonya'daki yıllık çalışma saatleri gerileyerek ABD ile aynı düzeye gelmiştir.

KILM'de yer alan belli başlı diğer bulgular ise şöyledir:

1 Kişi başına verimlilik artış hızı 1990'ların ilk yarısında yüzde 1.5 iken bu dönemin ikinci yarısında artarak yüzde 1.9'a çıkmıştır. Bu artışın büyük bir bölümü sanayileşmiş ülkelerle (ABD ve kimi AB ülkeleri) kimi Asya ülkelerinde (Çin, Hindistan, Pakistan ve Tayland) gerçekleşmiştir. Verilere göre Afrika ve Latin Amerika ekonomileri ise toplam ekonomik verimlilik açısından 1980 yılından bu yana gerileme içindedir.

1 Avrupa ülkeleri ile diğer sanayileşmiş ülkeler de (ki bu ülkelerde verimlilik artış hızları ortalama olarak ABD'dekininki biraz gerisindedir) "istihdam/nüfus oranlarını" daha iyi duruma getirmişlerdir. Bu oran, nüfus içinde istihdam olunan kişi sayısını göstermektedir². AB'deki işsizlik oranları genel olarak

ABD'dekininki üzerinde kalsa bile, birçok Avrupa ülkesi bir yanda verimlilikte belirli bir artış sağlarken diğer yanda iş yaratma kapasitesini artırmıştır. KILM verilerine göre AB istihdam/nüfus oranını 1999 ile 2002 arasında 56.1'den 56.7'ye çıkarırken işsizliği de azaltmıştır.

1 ABD'deki istihdam/nüfus oranı aynı dönemde 1.6 azalmasına (64.3'ten 62.7'ye) rağmen gene de AB'dekine kıyasla sürekli olarak yüksek kalmıştır. Daha uzun dönemde bakıldığında ABD ekonomisindeki verimlilik ve istihdam artışının AB'dekinden daha hızlı seyrettiği görülmektedir. Böylece rapor, uzun dönemde gerek iş yaratma gerekse verimlilik artışı sağlamada olumlu bir çizgiye ulaşmanın mümkün olduğunu göstermektedir.

KILM'in 3. basımı işgücü piyasasına ilişkin 20 göstergelyi incelemektedir. Bu göstergeler arasında istihdam, işsizlik, eksik istihdam, çalışma saatleri, emek verimliliği, ekonomik faaliyet türleri ile kadınlarla gençlerin işgücü piyasası içindeki durumları da yer almaktadır. KILM ilk kez bu raporda tarımdaki verimliliği de ele almakta ve bu sektörün gelişmekte olan birçok ekonomide hala başlıca istihdam alanı olduğuna dikkat çekmektedir. Yeni analiz, verimlilik ve istihdam artışının yoksulluğu azaltmanın tek yolu olduğunu göstermektedir.

ILO Genel Müdürü Juan Somavia konuya ilişkin olarak şunları söylemiştir: "Genel küresel eğilimler büyümenin yeterli olmadığına işaret etmektedir. Verimlilik artışı ve istihdamda genişlemeyi başlıca hedeflerimiz olarak belirlemek ve bu iki hedefi insana yakışır işle kaynaştıracak politikalar izlemek durumundayız."

Küresel verimlilik

KILM uluslararası bir kuruluş tarafından yayınlanıp genel olarak ekonomideki emek verimliliği tahminlerini içeren tek rapordur.³

KILM verilerine göre ABD’de istihdam olunan kişi başına hasıla 2001 yılındaki düzeye göre 2002 yılında yüzde 2.8 artmıştır⁴. Geçtiğimiz 7 yıl içindeki artış hızı ise ortalama yüzde 2.2 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönem için bakıldığında, bu hız, 1.2 olan Avrupa Birliği’ndeki ve 1.1 olan Japonya’daki verimlilik artış hızlarının iki katıdır. ABD’de istihdam olunan kişi başına hasıla değeri 2001 yılında 59,081 dolar iken 2002 yılında 60,728 dolara çıkmıştır. Buna karşılık, belli başlı AB ülkelerinde kişi başına ortalama verimlilik artışı geçen yıl 1.1 olarak gerçekleşmiştir ve bunun karşılığı olan hasıla değeri de 43,034 dolardır. Belçika 54,338 dolar ile Avrupa’da başı çekmektedir. Belçika’yı izleyen ülkeler Fransa ve İrlanda (52,000 dolar) ile Almanya’dır (42,463 dolar).

Yunanistan 2002 yılında yüzde 4.1’lik emek verimliliği artış hızı ile ABD’nin de üzerinde yer almıştır. Bu arada İrlanda da verimlilik düzeylerini 52,486 dolara çıkartarak ABD, Fransa ve Belçika ile olan verimlilik açığını kapatmıştır. Bu, 2001 düzeylerine göre yüzde 2.2’lik bir artış anlamına gelmektedir.

Çalışılan saat başına hasıla rakamları açısından Norveç, Fransa ve Belçika 1990’ların ortasından bu yana ABD’nin önünde gitmektedir. 2002 yılında Norveç’te çalışılan saat başına hasıla 38 dolardır. Norveç’i gene aynı ölçüte göre 35 dolar ile Fransa ve 34 dolar ile Belçika izlemektedir. ABD için geçerli rakam ise 32 dolardır (veriler en yakın tam sayıya yuvarlanmıştır). Bu da, çalışan kişi başına hasıla rakamlarında ABD ile Avrupa arasında görülen farkın bir bölümünün çalışma saatlerinden kaynaklandığını göstermektedir.

KILM, ABD’de kişi başına hasılda görülen artışı çalışma saatlerinin uzunluğunun yanı sıra iki başka faktöre daha bağlamaktadır: Enformasyon ve iletişim teknolojisinin (EİT) elverişli bir ekonomik ortamda üretilmesi ve yaygınlaşması ile, gene EİT temelinde toptan ve perakende ticaret ve değerli kağıtlar sirkülasyonu anlamında hizmet sanayilerinin gelişmesi. Gerçekten de, Finlandiya ve İrlanda dışında AB ülkelerinin çoğu 1990’lı yıllarda bu alanda ABD’ye yetişememiştir.

Tarım sektörüne gelince; KILM bu sektörde istihdamın gelişmiş ekonomilerde hızla azaldığını, ancak dünyanın geri kalan bölümünde durumun böyle olmadığını göstermektedir. Gelişmekte olan ülkelerin çoğu açısından tarım sektörü istihdam ve yoksullukla mücadele alanlarında kitlenin önemini korumaktadır. Tarımda verimlilik bütün ekono-

nomilerde sürekli bir artış içindedir. Ancak, ilk kez KILM’de yayınlanan bilgilere göre tarımda verimlilik, gelişmiş ekonomilerde diğerlerine göre bugün de daha yüksektir. Örneğin, ABD’de bir tarım işçisi Vietnamlı bir tarım işçisinden 650 kat daha fazla üretmektedir.

Gelişmekte olan ekonomilerde tarım sektörünün görece büyüklüğü dikkate alındığında, sektörün verimlilik artışına katkıda bulunma potansiyelinin de görece fazla olduğu görülmektedir. Tarımın toplam istihdam içindeki payı giderek azalırken, emeğin diğer sektörlerle kaymasıyla uzun dönemde hem istihdamın hem de verimliliğin daha hızlı artması gerekir. Tarımsal ürünlerde iç ve dış pazarlara erişim; bunun yanı sıra çevresel açıdan sürdürülebilir teknolojilerin geliştirilmesi ve uygulanması tarımda verimlilik artışı sağlanmasında önemli araçlardır.

Çalışılan saatler

KILM’in eldeki bilgilere dayanarak belirlediğine göre, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla artışında üç yıl önce başlayan ve 11 Eylül saldırılarının da etkili olduğu yavaşlama, dünyadaki ülkelerin çoğunda kişi başına çalışma saatlerinde azalma biçiminde yansımaları bulmuştur. ABD’de verimlilik artmasına rağmen, çalışılan saatler 2000 yılından bu yana sürekli olarak azalmış, 2000 yılında kişi başına yılda 1,834 iken 2002’de 1,825 saate düşmüştür. Gene aynı dönemde diğer ülkelerde daha çarpıcı azalmalar olmuştur. Örnekler şöyle sıralanabilir: Norveç (1,380’den 1,342’ye), İsveç (1,625’den 1,581’e), Fransa (1,587’den 1,545’e), Avustralya (1,855’ten 1,824’e), Kanada (1,807’den 1,778’e), İrlanda (1,690’dan 1,668’e) ve Almanya (1,463’ten 1,444’e). Bir zamanlar insanların çok uzun çalıştığı Japonya’da ise bugünkü durum ABD’deki ile hemen hemen aynıdır.

Daha uzun dönemde, Avustralya, Kanada, Yeni Zelanda ve ABD’de çalışma saatleri 1980’den itibaren aşağı yukarı istikrarını korumuştur. Ancak, sanayileşmiş diğer ülkelerde çalışılan saatler son yirmi yılda sürekli düşüş göstermiştir (bazı çevrimsel dalgalanmalar dışında).

Tüm dünyada birkaç ülke, ABD’den daha fazla çalışılan saat rapor etmiştir. Eldeki veriler ışığında, bütün ekonomilerde en uzun çalışılan saate sahip ülke olarak Raporun dikkat çektiği Güney Kore’de, 2001 yılında çalışılan saat 2,447’dir – ki bu veri ABD’ye göre yüzde 26 ve Hollanda’ya göre yüzde 46 fazladır. Raporda belirtildiği üzere, “Verisi elde edilebilen gelişmekte olan tüm Asya ekonomilerinde insanlar, tarihsel olarak sanayileşmiş ekonomilere göre daha fazla çalışmışlardır. Bu durum, teknoloji ve sermaye yokluğunu genellikle uzun çalışma saatleri ile telafi etmeye çalışan gelişmekte olan ekonomiler için tipik bir göstergedir”.

Kimi geçiş ekonomilerinde, çalışılan saatler, hem tarımdan imalata ve hizmet sektörüne süreklileşen kaymayı, hem de merkezi ekonomilerden uzaklaşmayı yansıtmaktadır. Örneğin, Çek Cumhuriyeti'ndeki işçiler, 2002 yılında – son yıllardaki ciddi düşüşe rağmen – 1,980 saat çalışarak, OECD ekonomileri içinde Slovakya (1,978 saat) ve Yunanistan (1,934 saat) ile birlikte en uzun saat çalışan işçiler olmuşlardır.

Rapora göre, İrlanda, gelişme sürecindeki bir ekonominin çalışma saatlerinde yarattığı yeni yapıya iyi bir örnek teşkil etmektedir. Tarım temelli ekonomiden imalat ve hizmete sektörel bir kayma sonucunda İrlandalıların çalışma saatleri, istihdam olunan kişi başına, yaklaşık olarak altı 40-saatlik çalışma haftası gerilerken - 1980'lerde yıllık 1,900 saatin üstündeyken, 2002'de 1,668 saate düşmüştür - 1980 ile 2002 arasında istihdam olunan her kişinin verimliliği ikiye katlanmıştır.

Yeni iş olanağı yaratma ve varolan işi elde tutma

Pek çok gelişmiş ekonomi (Almanya ve Japonya dışında) 1999-2002 döneminde hasıla ve istihdam değerlerini artırmışlardır. Ayrıca, Fransa, Birleşik Krallık, Belçika ve İrlanda gibi AB ekonomilerinin, yine aynı dönemde işsizlik sayıları azalırken istihdam/nüfus oranları yükselmiştir.

Raporda ifade edildiği üzere, Avrupa'daki işsizlik verileri, ABD'ye göre genellikle daha yüksek seyretmesine rağmen 90'ların başından itibaren AB ülkelerinin bir bölümünde azalma göstermiştir. İrlanda gibi AB ülkeleri, 1990'ların başında Avrupa'da en yüksek işsizlik verilerine sahipken 2002'de ABD verilerinin de altında yer almıştır. Ayrıca, Lüksembourg, İsviçre, Hollanda, İzlanda, Norveç, Danimarka, Portekiz, Birleşik Krallık, ve İsveç, farklı nedenlerle, ABD'ye göre daha düşük işsizlik oranlarına sahiptir.

Gene raporda yer alan işgücü piyasası göstergelerine göre, ABD'deki işgücü piyasasının yaşanan son ekonomik gerileme döneminde verdiği tepkiler Avrupa ülkelerine göre farklı olmuştur. Bu farklılığın nedeni, işgücü piyasasındaki esneklik dereceleri ve farklı müdahale politikaları olabilir.

Yaşanan son ekonomik durgunluk döneminde ABD, işsizlik ve istihdam oranlarında farklılaştığı gibi, örneğin, gençliğe ve uzun zamandır (bir yıl ya da daha fazla) işsiz kalmış kişilere iş bulma konusunda da pek çok Avrupa ekonomisine göre farklı sonuçlara ulaşmıştır. 1999'dan itibaren pek çok sanayileşmiş ülkede her iki gösterge oranını da düşük seyretmesine rağmen, ABD'de hem gençler arası işsizlik hem de uzun dönemli işsizlik oranlarında yükselme olmuştur.

Latin Amerika, istihdam/nüfus oranında son on yılda karma bir sonuç göstermiştir. 1990 ile 2002 arasında Arjantin'de (yüzde 37.1 ile), Şili'de (yüzde 35.3 ile), Kolombiya'da (yüzde 51.6 ile) ve Uruguay'da (yüzde 47.6 ile) açık bir gerileme sergilemiştir. Buna karşılık, Peru ve Venezuela'da istihdam/nüfus oranları artarak sırasıyla, yüzde 62.5 ve yüzde 58.9'a çıkmıştır.

Asya'da istihdam/nüfus oranı, Güney Kore'de 1997'de 60.7'den 2001'de 58.6'ya ve aynı dönemde, Hong Kong, Çin'de 60'tan 58.3'e düşerek yüzde 2.8 gerilemiştir. 1995-2000 döneminde, Malezya ve Tayland'da da istihdam/nüfus oranında gerileme kaydedilmiştir. Malezya'da yüzde 2.7'lik bir gerileme ile 65.3'ten 63.5'e düşmüştür. Tayland'da, 77.5'ten 67.7'ye düşerek, bölgedeki en yüksek oran olan yüzde 12.6'lık bir gerileme göstermiştir. Asya ekonomileri, gerilemelere rağmen yüksek istihdam/nüfus oranı kaydetmişlerdir. Sri Lanka dışında, Asya'nın belli başlı bütün ekonomilerinde istihdam/nüfus oranı, yüzde 50 ile 70 arasındadır.

Ayrıca, KILM tarımda istihdamda büyük eşitsizliklerin altını çizerek, gelişmekte olan ülkelerde yoksulluğu azaltmak için dünya ticaret müzakerelerinin önemini gözler önüne sermektedir. KILM, dünyanın en zengin 20 ekonomisinde tarımsal istihdamın, Birleşik Krallık'ta yüzde 1.4 ile İrlanda'da yüzde 7 arasında oldukça düşük seyrettiğine dikkat çekmektedir. Buna karşılık, geçiş ekonomilerinde, bu aralık yüzde 4.8 (Çek Cumhuriyeti) ile yüzde 52.7 (Gürcistan) arasındadır. Pek çok Asya ve Afrika ülkesinde tarımsal istihdam yüzde 70'den yüksek seyrederken, Latin Amerika'da en fazla yüzde 43.6 (Nikaragua) ve yüzde 50.6 (Haiti)'dir. Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da bu oran, petrol üreticisi olan ülkelerde düşüken petrol üreticisi olmayan ülkelerde en fazla yüzde 75'lerdedir.

¹ İşgücü Piyasasında Temel Göstergeler, Üçüncü Basım. (*Key Indicators of the Labour Market, Third Edition*) Uluslararası Çalışma Ofisi, Cenevre, 2003. ISBN92-2-113381-8. Metin, CD-ROM ya da İnternet versiyonlarına ulaşılabilir. 900 sayfalık bu araştırma, ILO'nun çalışma yaşamındaki küresel eğilimlere ilişkin göstergeleri bulup geliştirme çabalarının ürünüdür ve tüm dünyadan 240 ülkeye ve bölgelere ilişkin veriler içermektedir.

² İstihdam/nüfus oranı bir ekonomide çalışma yaşı (15+) olup fiilen istihdam edilen nüfusun oranını vermektedir. Bu rakamdaki değişimler, bir ekonominin iş yaratma kapasitesi açısından iyi bir göstergedir.

³ Verimlilik, yıllık hasılanın istihdam edilen kişi sayısına bölünmesiyle ölçülür. Hasıla ise satın alma gücü pariteleri (SAGP) itibarıyla Gayri Safi Yurt içi Hasıla (GSYH) olarak belirlenir. KILM'in verimlilik rakamlarının önemli bir özelliği, ulusal para birimi cinsinden hasılayı standart bir de ğer ölçüsüne dönüştürmede SAGP kullanması ve böylece döviz kurlarındaki dalgalanmanın etkisini bertaraf etmesidir. KILM verimliliği başlıca iki yoldan ölçmektedir: istihdam olunan kişi başına yıllık hasıla ya da çalışılan saat başına ortalama hasıla. Ancak, çalışılan saat başına hasıla yöntemi istihdam olunan kişi başına hasıla yöntemine göre ülkeler arası karşılaştırmalar için daha az elverişlidir. Bunun nedeni, çalışma saatlerinin ülkeden ülkeye önemli farklılıklar göstermesidir.

⁴ ABD Çalışma Bakanlığı, İşgücü İstatistikleri Bürosu tarafından 2003 yılı Ağustos ayında açıklanan veriler büyüme eğiliminin 2003 yılında da sürdüğünü göstermektedir.

ILO Yönetim Kurulu 288. oturumunu tamamladı

ILO Governing Body concludes 288th session

ILO Yönetim Kurulu 288. Oturumunu, iki hafta boyunca süren, küreselleşmenin sosyal boyutları, Belarus, Myanmar ve diğer ülkelerde işçi hakları ve hizmet sektöründeki işyerinde şiddet ile ilgili yeni bir yasaya kadar geniş bir alandaki konuları içeren görüşmelerin ardından 21 Kasım günü tamamladı.

Finlandiya Başbakanı Tarja Halonen, 17 Kasım'da Küreselleşmenin Sosyal Boyutları ile ilgili Çalışma Grubu'nda söz alarak konuştu. Halonen, ILO Yönetim Kurulu'na hitaben konuşma yapan ilk hükümet başkanı olarak şunları söyledi:

"Küreselleşmenin mevcut yönü değiştirilmelidir. Mevcut durum etik olmamanın ötesinde, politik olarak da makul görülmemektedir. Pek az kişi küreselleşmenin olanaklarından yararlanabilmektedir. Küreselleşmenin hedefi ve yönü konusunda ise, pek çok insanın ne sesi duyulmakta ne de etkisi olabilmektedir."

"Küreselleşmeyi insanlar yararına olumlu bir güç haline getirebilmek için bu sürece hükmeden kuralların da adil olması gerekir. Biz, bugün küreselleşmiş bir ekonomiye sahibiz, küreselleşmiş bir topluma değil. Yönetimler ve kurallar ekonomik gelişmeleri takip edememektedir."

Başbakan Halonen bu arada "çalışma yaşamında temel haklara istisnasız her ülkede tam olarak uyulmasını sağlamada ILO'ya önemli görevler düştüğünü" de belirtti.

Başbakan Halonen ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Başbakanı Bay Benjamin Mkapa, 2002 yılında kurulan Küreselleşmenin Sosyal Boyutları Dünya Komisyonu'nun Eşbaşkanlarıdır. Komisyon, 2004'de basılacak olan küreselleşme ile ilgili kapsamlı bir raporu tamamlamak üzeredir.

İşçi Hakları İhlalleri

Uluslararası Çalışma Konferansının Haziran 2003 oturumunda, ILO Tüzüğü'nün 26. Maddesi gerekçe gösterilerek Belarus Hükümeti hakkında, 87 ve 98 nolu Sözleşmelerinin örgütlenme temel özgürlüğüne uymadığı savıyla işçi delegeleri tarafından şikayette bulunulmuştur. Şikayetin ardından Yönetim Kurulu, ülkedeki sendikal hakların ihlalini incelemek üzere özel bir Tahkikat Komisyonu kurulmasına karar vermiştir.

Böylece, Yönetim Kurulu, Örgütlenme Özgürlüğü Komitesi'nin tavsiyesini yerine getirmiştir. Komite hazırladığı raporunda yedinci defa, özgür ve bağımsız sendikal hareketi sürdürme girişimlerinin ciddi saldırılarla karşılaştığını belirtme gereği duymuştur.

Yinelenen ihlaller ve ILO Denetim Kurulu kararlarının göz ardı edildiği sayısız olayda, 26. maddede yer alan prosedüre başvurulmuştur. Oysa ILO daha önceleri bu maddeye yalnızca 10 kez başvurmuştu.

Örgütlenme Özgürlüğü Komitesi, raporunda ayrıca ivedilik taşıyan iki konuya değinmiş, dernekleşme özgürlüğü ilkesini ihlal ettikleri ve sendikal hakları hiçe saydıkları için, Küba ve Zimbabwe'yi de gündeme almıştır. Komite raporunun ele aldığı diğer konular arasında ABD'deki kayıt dışı işçilerin örgütlenme özgürlükleri ile Danimarka ve İsviçre'deki toplu sözleşmeler yer almaktadır.

Yönetim Kurulu, ayrıca ILO ile Myanmar (Burma) arasında süren, zorla çalıştırılmanın önlenmesi ile ilgili müzakerelerin mevcut durumunu da görüşmüştür. Geçtiğimiz Mayıs ayında bu konuda Ortak Eylem Planı uygulanması kararlaştırılmıştı. Ancak, ülkedeki belirsizlikler bu planın yaşama geçirilmesini engellemiştir. Bu Eylem Planı, zorla çalıştırma karşısında başvuracak olan olası kurbanlar için kolaylaştırıcı bir mekanizmanın oluşturulmasını öngörmektedir.

İşverenler, işçiler ve hükümetler, zorla çalıştırmanın önlenmesinde süreklilik gösteren bir gelişme sağlanamamasına dikkat çekmişlerdir. ILO'nun Zorla Çalıştırma Sözleşmesi (No. 29) ile yükümlülük altına giren Myanmar'ın bu yükümlülüklerinin gereğini yapması için ILO'nun 2000'de karara bağladığı özel tedbirlere başvurulması önerisi yapılmıştır. Yönetim Kurulu ayrıca, Myanmar'da Ortak Eylem Planı'nın uygulanması ile ilgili beklentiler hakkında acil bir durum değerlendirmesi yapılmasına karar vermiştir.

Mart 2004'de Yürütme Kurulu'na bir rapor sunulacak, daha sonraki adımlara bundan sonra karar verilecektir.

Hizmet Sektöründe İşyerinde Şiddet Konusundaki ILO Kuralları

Hizmet Sektöründe İşyerinde Şiddet Konusundaki ILO Kuralları

Verimlilik ve insana yakışır çalışma için bir tehdit oluşturan işyerinde şiddetle ilgili olarak, Yönetim Kurulu, "Hizmet Sektörü İşyerlerinde Şiddetle İlgili Kurallar" başlıklı yeni bir belgeyi kabul etmiştir¹.

Bu girişim, gerek gelişmiş, gerekse gelişmekte olan ülkelerde, kamu ya da özel sektörde yer alan hizmet sektörü işyerlerinde şiddete ve şiddet tehdidinde maruz kalan milyonlarca işçi için bir dayanak oluşturacaktır. Kurallar, işyerinde şiddete ilk elden çözüm geliştirme; hükümetler, işveren ve işçiler arasında diyalogu sağlama; konuyla ilgili danışma ve müzakerelerde bulunma ve ayrıca ulusal yasa, politika ve eylem programları hazırlama çalışmalarında başvurulabilecek genel bir kılavuz niteliğindedir.

Kurallar, Cenevre'de 8-15 Ekim tarihlerinde, hükümet, işveren ve işçileri temsil eden 36 uzman tarafından görüşülmüştür. Belgenin ILO tarafından dağıtımı yapılacak, sosyal diyalog faaliyetleri aracılığıyla kuralların evrensel ölçekte benimsenmesi sağlanacaktır.

Yürürlükte olan ILO normları ulusal yasalar, tüzükler ya da kabul edilmiş standartların yerini alma eğiliminde değildir. Öncelikle, önleyici ve koruyucu nitelikli temel önlemler olarak tasarlanmıştır.

Yönetim Kurulu, Uluslararası Çalışma Ofisi'nin (Ofis, Örgütün Sekreteryasıdır) yürütme organıdır. Mart, Haziran ve Kasım ayları olmak üzere yılda üç defa toplanır. ILO politikaları konusunda kararlar alır, Uluslararası Çalışma Konferansı gündemini belirler, taslak Progra-ma ve Konferansa sunulacak olan Örgüt Bütçesine karar verir ve Genel Direktörü seçer.

Yönetim Kurulu 56 asil (28 Hükümet, 14 İşveren ve 14 İşçi temsilcisi) ve 66 yedek üyeden (28 Hükümet, 19 İşveren ve 19 İşçi temsilcisi) oluşur. Hükümetleri temsilen on daimi koltuk, belli başlı sınıai öneme sahip 10 ülkeye (Brezilya, Çin, Fransa, Almanya, Hindistan, İtalya, Japonya, Rusya Federasyonu, Birleşik Krallık ve Birleşik Devletler) aittir. Diğer hükümet üyeleri Konferans tarafından her üç yılda bir seçilir.

¹ Hizmet Sektörü İşyerlerinde Şiddetle ilgili Kurallar ve bu olgu ile mücadelede alınacak tedbirler. Hizmet Sektörü İşyerlerinde Şiddet ve Stresle ilgili Kurallar Geliştirme Uzmanlar Toplantısı: Üretkenlik ve İnsana Yakışır Çalışmaya Yönelik Tehdit (*Code of practice on workplace violence in services sectors and measures to combat this phenomenon. Meeting of Experts to Develop a Code of Practice on Violence and Stress in services: A Threat to Productivity and Decent Work*) 8-15 Ekim 2003, Uluslararası Çalışma Ofisi, Cenevre, 2003.

ILO'nun yeni kitabı dikkatleri kadın denizcilere çekiyor

New ILO book attracts attention on women seafarers

Kadın denizciler, dünya ticaret filosunun henüz seyrek görülse de, sayıları giderek artan çalışanları arasındadır. ILO tarafından 3 Ekim'de açıklanan bir çalışmaya¹ göre, denizcilik sektörü, erkeklerin yanısıra kadınların da artık çalıştıkları gerçeğine alışmaya çalışırken, kadın denizciler ayrımcılık ve cinsel taciz dahil son derece elverişsiz koşullarda görev yapmaktadır.

Yeni yayında belirtildiğine göre, kadın denizcilerin potansiyeli, kamuoyunu oluşturanlar ve politikaları belirleyenlerin genel olarak pek az dikkatini çekmiştir. Çalışmaya göre, dünyada halen hizmette olan yaklaşık 87,000 gemide görev yapan 1.25 milyon denizcinin yüzde 1-2'sini kadınlar oluşturmaktadır.

Armatörler, sendikalar, deniz taşımacılığını düzenleyenler ve kadın denizcilerle yapılan yaygın görüşmeleri temel alan kitap, bir yandan bu sektördeki kadınların işe alınmak ve terfi için çok zorlu koşullarla mücadelelerini sergilerken, diğer yandan da kadınların bu sektörde oluşturdıkları potansiyele işaret etmektedir.

Uluslararası Denizciler Araştırma Merkezi (Cardiff, Birleşik Krallık) denizcilik uzmanları tarafından ILO için hazırlanan çalışma, kadın denizcilerin istihdamında görülen

bölgesel farklılaşmaları ve kadınlar tarafından yapılan işleri incelemektedir.

Kadın denizciler kimi İskandinav ülkelerindeki denizcilik sektörü çalışanlarının yüzde 10'undan fazlasını oluşturmalarına rağmen, bu oran diğer Avrupa ülkelerinde ihmal edilebilir düzeydedir. Örneğin, kadın denizcilerin sektör çalışanları içindeki payı İtalya'da yüzde 1.2, Almanya'da yüzde 4.2, Birleşik Krallıkta ise yüzde 8.3'tür.

Oranlar Avrupa dışında da değişkendir. Örneğin, kadın denizciler Brezilya'daki sektör çalışanlarının yüzde 1.1'ini oluştururken, bu oran Endonezya'da yüzde 5'tir. Fairplay tarafından bildirildiğine göre, 1998 yılında Hindistan'da denizcilik işlerinde çalışan 43 bin kişi içinde yalnızca 3 kadın varken, 2002 yılı sonunda bu sayı 12'ye çıkmıştır. Dünya ticari deniz filosuna en fazla işgücü veren Filipinler'e bakıldığında, 1983-90 dönemi uluslararası denizciler listesinde yer alan 230 bin çalışan arasında yalnızca 225'inin Filipinler vatandaşı olduğu görülmektedir.

Kadın denizcilerin büyük bölümünün turistik gezi gemilerinde otel personeli olarak görev yaptığı görülmektedir ve bunlar da çoğunlukla alt düzeyde personel durumunda-

dır. Kadın denizcilerin yalnızca yüzde 7'si yönetici konumundayken geri kalan yüzde 93 düz işlerde görev yapmaktadır. Bir karşılaştırma yapılırsa, erkek denizcilerin yüzde 42'si belirli bir statüye sahipken, düz işlerde görevli olanların oranı yüzde 58'dir.

Denizcilik sektöründeki istihdamda başka eşitsizlikler de görülmektedir. Eldeki verilere göre seferdeki gemilerde görev yapan kadınların büyük bölümü (yüzde 51.2) OECD ülkelerindedir. Diğer bölgelerin payları ise şöyledir: Doğu Avrupa (yüzde 23.6), Uzak Doğu (yüzde 13.7), Latin Amerika ve Afrika (yüzde 9.8) ve Güney Asya ve Orta Doğu (yüzde 1.7). Buna karşılık, erkek denizcilerin bölge kökenlerine bakıldığında en büyük pay Uzak Doğu'ya (yüzde 29.1) aittir. Bu bölgeyi sırasıyla yüzde 23.3 ile OECD ülkeleri, yüzde 17.8 ile Latin Amerika ve Afrika, yüzde 12.3 ile Doğu Avrupa ve nihayet yüzde 7.5 ile Güney Asya ve Orta Doğu izlemektedir.

Çalışmaya göre, eldeki rakamların, kadınların yeteneklerine ve özelliklerine ilişkin yerleşik tutumların yaygınlığını ve bu tutumların denizcilik işlerinin bütün düzeylerini ve alt sektörlerini etkileyeceğini göstermektedir. Kadın çalıştıran kimi gemi sahipleri ve yöneticiler, ayrıca eğitim kurumlarındaki eğiticiler, kadınların performansına ilişkin son derece olumlu görüşler bildirirken, kadınlar genellikle cinsiyetçi ve hoşgörüsüz tavırlara ve tacize maruz kalmaktadır.

Göründüğü kadarıyla birçok işveren ve sendika, kadınların istihdamına ve çalışma koşullarına ilişkin özel hükümler getirme yoluna gitmemiştir. Örneğin, "şirketlerin, ha-

mile olan kadın çalışanlara yönelik tutumları, hemen işten çıkarma ile karada alternatif görevlere atama arasında değişmektedir." Araştırma, cinsel taciz, adet dönemi, gebelik, doğum kontrolü, annelikle cinsel ve genel sağlık gibi başlıkları ele alan politikalara duyulan ihtiyaca işaret etmektedir. Cinsel taciz, gerek denizde gerekse otellerde görev yapan pek çok kadının karşılaştığı bir olaydır ve araştırma bu tutuma ilişkin birinci ağızdan anlatılan iç karartıcı örnekler içermektedir.

Çalışma, işin olumlu yanı olarak da, eğitim politikalarının son yıllarda kaydettiği önemli ilerlemelere işaret etmektedir. Dünya Denizcilik Üniversitesi'nde öğrenim gören kadın öğrencilerin toplam oranı 1995 yılında yüzde 8 iken bu oran 2001 yılda yüzde 21'e çıkmıştır.

ILO'nun bu çalışması, ILO/IMO Ortak Denizcilik Komisyonu'nun 22-26 Ocak 2001 tarihlerinde Cenevre'de yaptığı 29. oturumda benimsenen kadın denizcilerle ilgili karar üzerine ILO tarafından yaptırılan bir araştırmaya dayanmaktadır. Benimsenen bu kararda, kadın çalışanların sektörle daha ileri düzeyde bütünleşmelerinin sağlanması amacıyla daha aktif roller üstlenilmesi çağrısında bulunmaktadır. Çalışma, alınan bu kararın takibi çerçevesinde, sektördeki örnek uygulamalara işaret etmekte, kadınların gemi mürettebatıyla daha fazla bütünleşmelerine yardımcı olabilecek önlemler önermektedir.

¹ Kadın Denizciler – Küresel istihdam politikaları ve uygulamaları (*Women Seafarers – Global Employment policies and practice*), ILO Cenevre, 2003, ISBN 92-2-113491-1.

Gemi hurdacılığında yeni ilkeler benimsendi

ILO giderek yaşlanan gemilerin yeniden devreye sokulması işlerinde çalışanlar için yenilikler getiriyor

New Guidelines for ship-breaking adopted

ILO charts new course for workers recycling a growing fleet of aging ships

Gemi hurdacılığı ve söküm işlerinde uzman uluslararası bir ekip, Bangkok'da 15 Ekim 2003 tarihinde dünyadaki en tehlikeli işlerden birinde çalışan binlerce kişinin güvenliğini ve sağlığını koruyacak önemli bir adım attı.

Okyanus seferleri yapabilen, ancak giderek yaşlanan ve hurda yığını haline gelen gemilerin "sökümü" ya da "yeniden devreye sokulması" yönündeki talepler küresel ölçekte artmaktadır. Bangkok'ta gerçekleştirilen üç taraflı

bir toplantıda ilk kez, bu tür işlerde daha güvenli çalışma koşulları oluşturulmasına yönelik kararlar benimsendi.

ILO'nun bu alandaki uzmanlarından Paul Bailey toplantının önemini şöyle vurguladı: “Bundan daha birkaç yıl öncesine kadar sorun aşılmaz gibi görünüyordu; oysa bugün eski gemilerin yeniden devreye sokulması gibi tehlikeli bir işte çalışan çok sayıda işçinin durumunu düzeltecek ilkelere ulaşmış bulunuyoruz.”

Söz konusu ilkeler, “elden geçirme” ve “söküm” işlemlerinin gerektiren gemi sayısının iyiden iyiye arttığı bir döneme denk gelmiştir. Elde kesin rakamlar olmamakla birlikte, açık denizlerde yaşlı gemilerin geçirdikleri kazaların artması sonucunda elden geçirilmesi gereken gemi sayısı da son dönemde hayli artmıştır ve son yönetmelikler henüz yeni sayılabilecek gemilerin bile hurdalıklara gönderilmesini öngören hükümler içermektedir. Bu durum, günde 1 dolar gibi düşük bir ücretle bu dev gemilerin söküm işlerinde çalışanların güvenlik ve sağlığına ilişkin ivedi önlemleri gerektirmiştir.

Sonuçta bu önlemler Bangkok'ta üç tarafın temsilcilerini bir araya getiren bir toplantıda belirlendi. Toplantıda, dünyanın önde gelen gemi sökücüsü ülkeleri Bangladeş, Çin, Hindistan, Pakistan ve Türkiye; Uluslararası Metal İşçileri Federasyonu; Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO); Basel Sözleşmesi Sekreterliği ve ILO temsilcileri ile birlikte Kanada, Almanya, Norveç, Kore Cumhuriyeti, Birleşik Krallık ve ABD'den uzman kişiler yer aldılar.

Toplantıda benimsenen ilkelerle birlikte ilk kez ILO'nun insana yakışır iş gündemi çerçevesinde gemi söküm işlerinde güvenliği sağlayacak önlemler belirlendi. Bu ilkeler ayrıca büyük ölçüde enformel nitelik taşıyan bu sektörün adım adım daha formal ve örgütlü bir yapıya kavuşmasına yardımcı olacak niteliktedir.

Benimsenen kararlar ve ilkeler, ILO standartlarının, davranış kurallarının, mesleki güvenlik ve sağlık önlemlerinin ve çalışma koşullarına ilişkin kuralların yaşama geçirilmesinde hem gemi sökücülerine hem de yetkili mercilere yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Yayınlanan kılavuzda yer alan pratik tavsiyeler, gemi söküm işlerinde mesleki sağlık ve güvenlikten sorumlu olan bütün tarafların kullanımını içindir. Bu tavsiyelerin hukuki bağlayıcılığı yoktur; bu arada halen geçerli olan ulusal yasaların, yönetmeliklerin ve benimsenen standartların yerine geçme amacı taşımamaktadır. Amaçlanan, söz konusu tavsiyelerin, gemi söküm işleriyle ilgili usul, kural ve yönetmelik-

lerin bulunmadığı yerlerde bu yönde bir çerçeve oluşturma sorumluluğu taşıyanlara yardımcı olmaktır.

Hazırlanan kılavuz, gemi söküm işlerinin belirli sorumluluklar altında yapılacağı, bu sektördeki iş sağlığı ve güvenliğine gerekli özenin gösterileceği ulusal çerçevelerin oluşturulmasına şu yollardan yardımcı olacaktır:

- 1 ILO'nun ilgili uluslararası belgelerinin ve davranış kurallarının uygulanması;
- 1 İş güvenliği ve sağlığı (İGS) ile ilgili sosyal diyalogun geliştirilmesi;
- 1 Bu alandaki ulusal mevzuatın güçlendirilmesi, İGS standartlarının hayata geçirilmesi, ulusal ölçekte ve işletmeler ölçeğinde benimsenen kapsamlı teknik işbirliği projelerinin uygulanması yoluyla hükümetlere, işverenlere ve işçilere yardımcı olunması.

Gemi söküm işlerinde istenilen sonucun alınması, büyük ölçüde, geminin sökümü için ne tür bir ön işleme tabi tutulduğuna bağlıdır. Denizcilik sektörü hayli ileri düzenlemelere tabi bir sektör olsa da, bir geminin ömrü ve söküm işlemleri gibi hususlar henüz tam anlamıyla kapsanmış değildir.

Yeni kılavuz, IMO'nun uluslararası anlaşmaları ve Tehlikeli Atıkların Sınır Ötesi Taşınması ve Depolanmasıyla ilgili Basel Sözleşmesi gibi diğer belgelerle uyumlu olarak hazırlanmıştır. ILO, kılavuzun, toplantıda hazır bulunan beş ülkenin diline çevrileceğini ve bu ülkelerdeki uygulanması için aktif girişimlerde bulunulacağını açıklamıştır.

Anlaşmayı gerek işçi, gerekse işveren temsilcileri olumlu karşılamışlardır. İki taraf, temel tıbbi hizmetlerden, sendika temsilinden, kendi konut alanlarından ya da temiz içme suyu gibi imkanlardan yoksun olan çalışanların bu kılavuzla getirilen kurallardan yararlanacaklarını belirtmiştir.

ILO uzmanı Bailey konuyu şöyle özetlemiştir: “Asya ülkelerinin kıyılarındaki gemi söküm işleri küreselleşmenin olumsuz yanını temsil etmektedir. Batı dünyasının sanayileşmiş ülkeleri gemileri kullanıp işlerini bitirdiklerinde bu gemiler başka ülkelerin kıyılarına kuru dok tesisleri ya da işçiler için güvenlik önlemleri alınmadan öylece hurda olarak bırakılmaktadır. Bu işin güvenli biçimde nasıl yapılabileceğinin belirlenmesi gerekmektedir. Bu kılavuzun bu alanda pratik bir ilerleme sağlayacağını umuyoruz.”

Yedinci Avrupa bölge toplantısı Budapeşte’de gerçekleşecek

Seventh European regional meeting to be held in Budapest

Avrupa'nın hızlanan entegrasyonunu gözleyen Uluslararası Çalışma Ofisi Yönetim Kurulu, Macaristan'ın adaylığının ardından 7. Avrupa Bölge Toplantısının 2005 yılı Şubat ayında Budapeşte’de (Macaristan) gerçekleştirilmesini karara bağlamıştır.

Toplantı gündem maddeleri arasında yer alan iki ILO raporu görüşülmek üzere katılımcılara sunulacaktır. Birinci rapor, 2001-2004 dönemindeki ILO faaliyetleri ve kazanımlarını içerecektir. İkinci rapor ise, Avrupa’da kadın ve erkeklerin gelecek yıllarda karşılaşacakları geçiş süreçlerine odaklanacaktır: okuldan iş yaşamına geçiş (genç istihdamı); iş yaşamından emekliliğe geçiş (daha yaşlı işçilerin işgücüne katılımı/emeklilik reformu); işten işe geçiş (esneklik/iş güvencesi) ve ülkeden ülkeye geçiş (göç). Bu geçişlerin etkin biçimde düzenlenebilmesi, sosyal diyalog sürecinin daha da geliştirilmesini ve iyi yönetimi gerektirmektedir.

İki rapor da en geç Ağustos 2004’te hazır olacaktır.

2005’in ilk yarısında AB Dönem Başkanlığı’nı elinde bulunduracak olan Lüksembourg Hükümeti, toplantıyı kendi AB Dönem Başkanlığı gündemine yerleştireceğini belirtmiştir.

İlgili ILO Bölge Ofisi, Avrupa ve Orta Asya’yı kapsadığından, toplantıya katılacak olan katılımcıların coğrafi dağılımı olabildiğince geniş (50 ülke) olacaktır. Katılımcıların coğrafi alanı Batıda İrlanda’dan, doğuda Kırgızistan’a kadar uzanmaktadır. Kişi başına düşen milli gelir söz konusu olduğunda ise, yelpaze Lüksembourg için 44,000 ABD Dolarından Tacikistan için 1,250 ABD Dolarına (2002 rakamları) kadar geniş bir alana yayılmaktadır.

Her dört yılda bir yapılan ILO bölge toplantılarının gündeminde, ilgili bölgedeki ILO faaliyetlerini incelemek ve ülkelerde ekonomik, sosyal ve istihdam koşullarının iyileştirilmesi için stratejiler geliştirmek gibi başlıklar yer almaktadır.

G8 ülkelerinin küreselleşmenin sosyal ve istihdamla ilgili boyutlarının güçlendirilmesi çağrısı ILO tarafından memnuniyetle karşılandı

ILO Director-General welcomes G8 call for stronger social and employment dimension of globalization

ILO Genel Müdürü Juan Somavia 17 Aralık 2003 tarihinde yaptığı bir açıklamada, G8 ülkeleri Çalışma Bakanları Konferansı kararlarının memnuniyet verici olduğunu belirterek bu kararların “herkes için fırsatlar içeren daha adil ve kapsamlı bir küreselleşme süreci yönünde olumlu bir adım olduğunu” söyledi.

14-16 Aralık tarihlerinde Almanya’nın Stuttgart kentinde toplanan bakanlar, küreselleşmenin sosyal boyutunun taraflarca daha güçlü biçimde ele alınması; büyüme ve istihdamın her alanda başlıca politika hedefleri olarak gözetilmesi çağrısında bulunmuşlardı. Bakanlar, bu amaçlar doğrultusunda kuruluşlar arası bir forum oluşturulmasını önerdiler. Öneriye göre bu forumda yer alacak kuruluşlar arasında ILO, Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD), Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu (IMF) bulunmaktadır¹.

ILO Genel Müdürü Juan Somavia, bakanların küreselleşmenin başlıca hedefi olarak istihdamı odak almalarını olumlu karşıladı ve bu hedef doğrultusundaki çabaları destekleyeceklerini belirtti.

Somavia konuya ilişkin şu görüşlerini dile getirdi: “G8 bakanlarının, sosyal boyutun güçlendirilmesinin, istihdamın ve büyümenin küreselleşme sürecinin yönlendirici etkileri olarak benimsenmesi çağrısı, uluslararası ekonomik süreçlerin, özellikle gelişmekte olan ülkelerde insanlara yakışır iş imkanları yaratarak şekillendirilmesi gereğinin kabul edilmesi anlamına gelmektedir. Bu, büyümeye, yatırımlara ve daha iyi iş imkanlarına olanak sağlayacak küresel bir strateji için atılmış önemli bir adımdır.”

G8 ülkeleri Çalışma Bakanlarının yaptıkları toplantıya ILO, Avrupa Komisyonu ve OECD temsilcileri de katıldılar. Söz konusu kuruluşların temsilcileri, küreselleşmenin tetiklediği hızlı değişimler döneminde sosyal diyalogun ve istihdam politikalarının önemini vurguladılar. Bakanlar ayrıca iş çevreleri ve sendikaların temsilcileriyle de danışma toplantıları düzenlediler. Stuttgart’da yapılan G8 toplantısında ulaşılan sonuçlar gelecek yıl ABD’de yapılacak G8 ülkeleri devlet ve hükümet başkanları toplantısında ele alınacak.

ILO bu toplantı için hazırladığı bir temel raporda², G8 ülkelerinin küresel bir istihdam stratejisi geliştirilmesinde

ve küreselleşme sürecine belirli dengeler kazandırılmasında önderlik etmelerini istemişti.

ILO tarafından kurulan Küreselleşmenin Sosyal Boyutu Dünya Komisyonu'nun 2004 yılı başlarında önemli bir rapor yayınlaması bekleniyor. Komisyon bu rapora ilişkin çalışmalarında, küreselleşmenin yararlarını yaygınlaştırmak üzere uluslararası ve ulusal politikaların ne yönde değiştirilmesi gerektiği konusunu ele alınmıştı.

¹ bkz. <http://www.bmwa.bund.de/Redaktion/Inhalte/Downloads/g8-engl,property=pdf.pdf>.

² İstihdam Politikalarında Daha Yakın Uluslararası İşbirliğine Doğru, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün, G8 Ülkeleri Çalışma ve İstihdam Bakanları Konferansı için hazırladığı rapor (*Toward Closer International Cooperation in Employment Policies, background paper by the International Labour Organization for the G8 Labour and Employment Ministers Conference*), 14-16 Aralık 2003, Stuttgart.

ILO ANKARA'DAN HABERLER - NEWS FROM ILO ANKARA



Aliğa, İzmir

Gemi Sökümünde İş Sağlığı ve Güvenliği Semineri

18-19 Eylül 2003 tarihleri arasında yapılan bir seminerde ILO Genel Merkezi Cenevre, SafeWork Bölümünden **Igor Fedotov** ve Sektör Faaliyetleri Bölümünden **Paul Bailey** gemi sökümünde iş sağlığı ve güvenliği konusu ile ilgili bilgilerini aktardılar. Türkiye gemi sökümünün yapıldığı dünyanın beş ülkesinden biridir.

ILO Ankara Ofisi tarafından düzenlenen bu üçlü toplantıda çeşitli bakanlıklardan, işveren ve işçi kuruluşlarından ve diğer ilgili kuruluşlardan 40'ın üzerinde katılımcı bir araya geldi. Temsilcileri olan kurum ve kuruluşlar şunlardı: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Denizcilik Müsteşarlığı, İş Teftiş Kurulu Başkanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Çevre ve Orman Bakanlığı, Dok Gemi-İş Sendikası, Limter-İş Sendikası, HAK-İŞ Konfederasyonu, TİSK, Greenpeace Akdeniz, Türk Tabipler Birliği ve 9 Eylül Üniversitesi.

Bu seminerin önemli bir özelliği de İzmir yakınlarındaki Aliğa gemi sökümü tesislerine yapılan ziyaret ve incelemelerdi. Seminer katılımcıları gemi sökümünde çalışanların iş ve sağlık durumlarını bizzat görebildiler.

Seminer, 14-15 Ekim'de yapılan gemi sökümünde iş sağlığı ve güvenliği konulu uluslararası toplantıya katılacak olan Türk heyetinin, bu konudaki politikasının belirlenmesinde katkıda bulundu. (Bkz. bu sayıdaki *Gemi hurda - cılığında yeni ilkeler benimsendi* makalesi.)

Workshop on Occupational Safety and Health Issues in Shipbreaking

On 18-19 September 2003 **Igor Fedotov** (SAFEWORK) and **Paul Bailey** (SECTOR) of ILO Headquarters, Geneva, conducted a workshop in İzmir on Occupational Safety and Health in Shipbreaking. Turkey is one of five major countries in the world where shipbreaking takes place.

This tripartite meeting organized by the ILO Ankara Office brought together over 40 representatives of ministries, worker and employer organizations. Among the organizations represented were the Ministry of Labour and Social Security, Undersecretariat for Maritime Operations, Work Inspection Board, Ministry of Environment and Forestry, Dok Gemi-İş Workers' Union, Limter-İş Workers' Union, HAK-İŞ Workers' Union Confederation, TİSK, Greenpeace Mediterranean, Turkish Physicians' Association, and academics from the 9 Eylül University in İzmir.

An important aspect of the seminar was an on-site visit to Aliğa near İzmir, where shipbreaking takes place. The workshop participants saw first-hand the work and safety conditions of the facility.

One purpose of the workshop was to help formulate the overall policy in Turkey in preparation for the shipbreaking conference held in Bangkok on 14-15 October (see related article in this Newsletter, *Guidelines for ship-breaking adopted*).



Aliğa, İzmir

İş Sağlığı ve İşyeri Hemşireliği Sempozyumu

Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu'nun 22-27 Eylül 2003 tarihleri arasında Zonguldak'ta düzenlediği 3. Uluslararası Katılımlı İş Sağlığı ve İşyeri Hemşireliği Sempozyumu'na ILO Türkiye Temsilcisi Gülay Aslantepe katıldı ve bu sempozyuma bir tebliğ sundu.

Yeni İş Kanunu ve BM Küresel İlkeler Sözleşmesi Semineri

TİSK, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Konya Ticaret Odası tarafından ortaklaşa düzenlenen Yeni İş Kanunu ve BM Küresel İlkeler Sözleşmesi Semineri, 30 Eylül 2003 tarihinde Konya'da gerçekleşti. Gülay Aslantepe, bu etkinlikte yaptığı konuşmada, ILO'nun Çokuluslu Şirketler ve Sosyal Politika İle İlgili İlkeler Üçlü Bildirgesi hakkında bilgi verdi ve sosyal diyalogun önemine değindi.

Azerbaycan İşverenleri için Çalışma Grubu Toplantısı

ILO Moskova Ofisi ve TİSK 7-10 Ekim 2003 tarihleri arasında İstanbul'da Azerbaycan Sahibkârlar Konfederasyonu (ASK) temsilcilerine yönelik Toplu Pazarlık konulu bir çalışma grubu toplantısı düzenledi. ILO Türkiye Temsilcisi 4 Ekim'deki oturuma katılarak toplantıya katkıda bulundu.

Tekstil İşçi ve İşveren Partnerleri ile Toplantı

16 Ekim 2003 tarihinde İstanbul'da yapılan bir toplantıda Gülay Aslantepe, Tekstil İşverenleri Sendikası Genel Sekreteri Metin Emiroğlu ve HAK-İŞ, TÜRK-İŞ, DİSK temsilcilerine Avrupa Birliği'nin tekstil sektöründe işçi ve yönetici eğitimi projesi hakkında bilgi verdi.

İşçi Sendika Konfederasyonları Genel Kurulu

ILO Türkiye temsilcisi TÜRK-İŞ 19. Olağan Genel Kurul'unda 3 Aralık 2003 tarihindeki açılışında bir konuşma yaptı ve 5 Aralık 2003 tarihinde HAK-İŞ'in 10. Olağan Kurul'una ILO'yu temsilen katıldı.

Symposium on Occupational Health and Workplace Nursing

ILO Ankara Director Gülay Aslantepe attended and gave a speech at the 3rd International Symposium on Occupational Health and Workplace Nursing, organized by the Zonguldak Karaelmas University Vocational School of Health. The symposium took place in Zonguldak between 22-27 September 2003.

New Turkish Labour Law and UN Global Compact Seminar

The Turkish Employers' Union Confederation, TİSK, UNDP and the Konya Chamber of Commerce jointly organized a seminar in Konya on 30 September on New Turkish Labour Law and UN Global Compact. During the speech the ILO Ankara Director made at this seminar she spoke of the ILO's Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy and the importance of social dialogue.

Workshop for Azerbaijani Employers' Confederation

On 7-10 October 2003 the ILO Moscow Office and TİSK held a training workshop on collective bargaining for the representatives of the Azerbaijan Employers' Confederation. At 4 October session of the workshop, which took place in İstanbul, Ms. Aslantepe was a participant and contributor.

Meeting with Textile Worker and Employer Representatives

In a meeting held in İstanbul on 16 October 2003, Gülay Aslantepe informed the social partners about the EU-funded textile sector worker and management training project. The meeting was attended by Metin Emiroğlu, Secretary General of Turkish Textile Employers' Assoc. and representatives from HAK-İŞ, TÜRK-İŞ and DİSK.

Union Confederation Congresses

The ILO Ankara Office Director delivered a speech on the opening day of the 19th Congress of TÜRK-İŞ on 3 December 2003. She also represented the ILO at the 10th Congress of HAK-İŞ, held on 5 December 2003.



Ahmet İcduygu, Şebnem Koşer-Akçapar

Human trafficking and forced labour seminar

Over 50 representatives of our social partners and other organization attended a one-day seminar held at the ILO Ankara premises on 18 December 2003. At the seminar **Ahmet İcduygu** of Koç Univeristy and **Şebnem Koşer-Akçapar** presented their research findings on the “Labour Outcome of Irregular Migration, Human Trafficking and Forced Labour in Turkey.” At the same seminar ition **Roger Plant** and **Beate Andrees** of ILO HQ (DECLARATION), Geneva gave presentations on ILO’s work in the area of human trafficking and forced labour.

İnsan kaçakçılığı ve zorla çalıştırma semineri

ILO Ankara Ofisinde 18 Aralık 2003 tarihinde yapılan bir seminerde sosyal taraflardan ve diğer kurumlardan 50’yi aşkın katılımcı Koç Üniversitesinden **Dr. Ahmet İcduygu** ve Bilkent Üniversitesinden **Şebnem Koşer-Akçapar**’ın araştırması sonucu olan “Türkiye’de İnsan Kaçakçılığı ve Zorla Çalıştırma” başlıklı çalışmaları hakkında bilgi aldılar. Aynı seminerde ILO Genel Merkezi, Deklarasyon Bölümü uzmanlarından **Roger Plant** ve **Beate Andrees**, insan kaçakçılığı ve zorla çalıştırma konuları üzerinde ILO’nun proje ve eylemlerini anlatan birer tebliğ sundular.



Roger Plant, Beate Andrees

Tarım araştırması sonuçları açıklandı

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi’den **Prof. Dr. Nurettin Yıldırak** ve **Dr. Bülent Gülçubuk**’un “Küçük ve Orta Ölçekli Tarım İşletmelerindeki Çalışma Koşulları” konulu araştırma projesinin sonuçları 24 Aralık 2003 tarihinde ILO Ankara Ofisinde yapılan bir toplantıda konu ile ilgili kuruluşlardan gelen katılımcılara sunuldu.

Agricultural research results presented

The results of a study on the “Working Conditions of Small and Medium Scale Agricultural Enterprises” conducted by **Nurettin Yıldırak and Bülent Gülçubuk** of the Faculty of Agriculture of Ankara University, was presented at a meeting held on 24 December 2003 at the ILO Ankara Office.

Ofisimizde İşe Başlayanlar

Ekim 2003’de Avrupa Birliği’nin finanse ettiği tekstil sektöründe işçi ve yöneticilerin eğitimi projesinin koordinatörü olarak **Gisela Lange** ILO Ankara Ofisine katıldı. Federal Alman Hükümeti tarafından finanse edilen ve daha önce ILO Brüksel Ofisinde çalışan Lange’in idari asistanı olarak **Müge Cantekin** göreve başladı.

New Staff at ILO Ankara Office

Gisela Lange, previously of the ILO Brussels Office, has joined the ILO Ankara Office as the project coordinator for the EU-funded project for worker and management training in the textile sector. Ms. Lange is seconded by the German Government. **Müge Cantekin** has also joined the staff, as Ms. Lange’s administrative assistant.

IPEC'TEN HABERLER - NEWS FROM IPEC

Nejat Kocabay'a Türkiye'de çocuk işçiliği ile mücadeledeki çalışmalarından dolayı teşekkürler

1998 yılından beri ILO IPEC Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Programında görev yapan ve Türkiye'de Çocuk İşçiliği ile ilgili gerçekleştirilen çalışmalarda önemli katkılar sağlayan **Nejat Kocabay** Ekim 2003 tarihinden itibaren Birleşmiş Milletler Nüfus Fonuna (UNFPA) geçti.

Yalova'da çalışan çocuklara yönelik merkez

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü Çalışan Çocuklar Bölümü ve Yalova Valiliği ile Temmuz 2000 tarihinden itibaren ortaklaşa sürdürülen 578 sokakta çalışan ve çalışma riski taşıyan çocuklara ve ailelerine eğitim ve sosyal hizmet desteği sağlayan Yalova Sokakta Çalışan Çocuklar Merkezi, 31 Temmuz 2003 tarihinden itibaren Yalova Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü bünyesinde Yalova Çocuk ve Gençlik Merkezi olarak faaliyetine devam etmektedir.

Adapazarı ve Gölcük'te çalışan çocuklara yönelik merkez

Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü ile deprem bölgesinde Temmuz 2000 tarihinden itibaren sürdürülen 1086 sokakta çalışan ve çalışma riski taşıyan çocuklara ve ailelerine eğitim ve sosyal hizmet desteği sağlayan Adapazarı ve Gölcük Sokakta Çalışan Çocuklar Merkezi 31 Temmuz 2003 tarihinden itibaren Adapazarı ve Kocaeli Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü bünyesinde Adapazarı ve Gölcük Çocuk ve Gençlik Merkezleri olarak faaliyetine devam etmektedir.

6-10 Ekim 2003 tarihlerinde ILO Genel Merkez Cenevre'den IPEC Bölümünden **Mustafa Hakkı Özel**, Türkiye'de Hafif İşlerde Çalışan Çocukların Eğitimde Başarılarını değerlendirecek bir araştırmanın çalışmalarını başlatmak üzere ILO Ankara ofisinde değerlendirme ve ön izleme çalışmalarına katıldı.

22 Ekim 2003 tarihinde Diyarbakır'da 75.Yıl Çocuk ve Gençlik Merkezinin'de TESK ve TKV ile sürdürülen Kendi İşini Kur projesi değerlendirme toplantısı yapıldı. Toplantıya ILO Türkiye Temsilcisi Gülay Aslantepe, TKV Genel Müdürü Önder Topaç, Diyarbakır İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü yetkilileri, Diyarbakır İl Mesleki Eğitim Müdürü, Diyarbakır İl Halk Eğitim Merkezi Müdürü,

Our appreciation to Nejat Kocabay for his work on elimination of child labour in Turkey

Mr. **Nejat Kocabay**, IPEC National Program Manager and member of the IPEC program in Turkey since 1998, has contributed much to the efforts in combating child labour. As of October 2003 he has started work at the United Nations Population Fund (UNFPA).

Center for children working in Yalova

Since July 2000 the Ministry of Labor and Social Security (General Directorate of Labor Affairs, Division of Working Children) and the Governorship of Yalova have been conducting a joint project for extending training and social services to 578 children and their families either working in streets or at risk. Since 31 July 2003 the center established for this purpose – Yalova Center for Children Working in Streets – has continued its services as the “Yalova Child and Youth Center” under the Yalova Provincial Directorate of Social Services.

Center for children working in Adapazarı and Gölcük

A similar development took place also in Adapazarı-Gölcük, another earthquake affected area in the region. Here, the Center for Children Working in Streets had been extending similar services to 1086 children working in the streets and their families since July 2000. The Center is now extending its services as “Adapazarı-Gölcük Child and Youth Center” under Adapazarı-Gölcük Directorates for Social Services.

Mustafa Hakkı Özel from ILO-IPEC, Geneva, attended the preliminary evaluation and monitoring workshop held at ILO Ankara Office 6-10 October 2003. The workshop and study aimed to assess the educational performance of children employed in light work.

On 22 October 2003 a meeting was held at the Child and Youth Center in Diyarbakır to evaluate the progress made in the “Start Your Own Business” project carried out jointly by TESK and TKV. The meeting was attended by Ms. Gülay Aslantepe, ILO-Ankara Director; Önder Topaç, General Director of TKV; staff from Diyarbakır Directorate of Social Services; Diyarbakır Director of Vocational Training; Diyarbakır Director of Adult

MEKSA Diyarbakır Temsilciliği katıldı. Toplantı sonunda çalışan çocukların ailelerine Kendi İşini Kur Girişimcilik Eğitiminin verilmesinin devamına ve Şubat 2004 tarihine kadar tamamlanmasına karar verildi.

Education and representatives from MEKSA-Diyarbakır. The meeting concluded that the SYS training for the families of working children should continue and be completed by February 2004.

ILO Türkiye Temsilcisi Gülay Aslanteppe Devlet Bakanı Güldal Akşit'in himayelerinde düzenlenen Başbakanlık Sosyal Hizmetler Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 19-20 Kasım 2003 tarihinde gerçekleştirdiği Çocuk Kurultayına katıldı.

Ms. Aslanteppe attended the Child Assembly organized by the General Directorate of Social Services on 19-20 November 2003 under the auspices of Ms. Güldal Akşit, State Minister.

İzmir'de IPEC Çalıştayı

IPEC Workshop in İzmir



Çalıştay katılımcıları

Workshop participants

16-18 Aralık 2003 tarihlerinde ILO Genel Merkez, Cenevre ve ILO Türkiye yetkililerinin katıldığı, Türkiye, Lübnan, Sri Lanka, Brezilya ve Kenya'da araştırmaları yapılmış olan “Çocuk İşçiliği, Okula Devam ve Performans” konulu bir çalıştay gerçekleştirildi. İzmir'de yapılan çalıştaya bu ülkelerden araştırmacıların yanısıra, ILO Ankara'dan **Gülay Aslanteppe** ve **Serdar Kesler**; ILO-IPEC Cenevre'den **Şule Çağlar**, **Frank Hagemann**, **Peter Matz** ve **Mustafa Hakkı Özel**; ILO-IPEC Bangkok'tan **Bijoy Raychaudhuri** katıldılar.

On 16-18 December 2003, staff from ILO Geneva and ILO Ankara attended a workshop in İzmir on “Child Labour, School Attendance and Performance” to evaluate the outcomes of a studies that covered countries including Turkey, Lebanon, Sri Lanka, Brasil and Kenya. In addition to researchers from these countries ILO participants were **Gülay Aslanteppe** and **Serdar Kesler** (Ankara); **Şule Çağlar**, **Frank Hagemann**, **Peter Matz** and **Mustafa Hakkı Özel** (IPEC, Geneva); and **Bijoy Raychaudhuri** (IPEC, Bangkok)

YENİ İNGİLİZCE ILO YAYINLARI - NEW ILO PUBLICATIONS

Labour Markets in Transition: Balancing flexibility and security in Central and Eastern Europe



İşgücü Piyasaları Geçiş Sürecinde: Orta ve Doğu Avrupa'da esneklikle güvenliğin dengelenmesi

Yazarlar: Sandrine Cazes ve Alena Nesporova

2003, 240 s.

ISBN 92-2-113723-6

Sovyetler Birliği'nin çözülmesinden bu yana geçiş süreci yaşayan ülkelerdeki yapısal ve ekonomik değişiklikler önemli boyutlardadır ve kendine özgü özellikleri vardır. Kitap Orta ve Doğu Avrupa ve Baltık Bölgesi ülkeleri ile Rusya Federasyonu'ndaki işgücü piyasalarının gerek bu geçişin, gerekse AB üyeliği sürecinin gerekleri açısından nasıl biçimlenmekte olduğunu araştırmaktadır.

Çalışma çeşitli ülkeleri kapsayan analizlerle bir yandan istihdamın sektörel yapısını, diğer yandan da istihdam statüsü, iş akdi türü, formel ve enformel istihdam vb. gibi belli başlı özellikleri incelemektedir. İstihdamı güvence altına alan yasalar esnek olmadığı belirtilmekte, bu katı yapının gerek geçiş sürecini yaşayan seçilmiş ülkelerdeki, gerekse batılı sanayileşmiş ülkelerdeki istihdamın ve işsizliğin yapısı ve düzeyi üzerindeki etkileri değerlendirilmektedir. Ayrıca, geçiş sürecindeki 10 ülkenin, işgücü piyasası kurumları, işgücü piyasası politikaları, toplu sözleşme düzeni ve çalışma yaşamına ilişkin vergiler, genel ve net bir fikir verebilmesi için, seçilmiş OECD ülkelerindeki durumla karşılaştırılmaktadır.

Kitap işgücü piyasasındaki değişikliklerin ekonomik ve sosyal açılardan daha iyi yönlendirilmesi için ikna edici politika tavsiyelerinde bulunmakta, bu arada uzun dönemli bir hedef olarak, küresel, bölgesel, ulusal ve yerel düzeyde tam, verimli ve gönüllü istihdamı göz önüne almaktadır.

Ön plana çıkan noktalar:

- 1 Bu kitap Orta ve Doğu Avrupa'da geçiş süreci yaşayan ülkeler üzerinde odaklanarak literatürdeki bir boşluğu doldurmaktadır.

- 1 Geçiş süreci yaşayan ülkelerde istihdam, işsizlik ve eksik istihdam eğilimlerini analiz etmekte ve ülkelerin durumlarını karşılaştırmaktadır.
- 1 Çalışanların işlerini kaybetme endişesinin işgücü piyasasındaki gelişmeler üzerindeki etkilerini tartışmaktadır.
- 1 İstihdamı koruma yasalarının katı yapısını yeni geliştirilen göstergelerden hareketle belirlemekte ve durumu AB ve OECD ülkelerindeki durumla karşılaştırmaktadır.
- 1 Geçiş sürecindeki ülkelerin bundan sonraki işgücü piyasası yönelimleriyle ilgili genel sonuçlara ulaşmaktadır.

ILO Activities in Africa



Afrika'daki ILO Çalışmaları

2003, viii + 61 s.

ISBN 92-2-114842-4

Onuncu Afrika Bölge Toplantısına sunulan bu raporun amacı, ILO'nun Afrika'da yürüteceği çalışmalara ilişkin bir değerlendirme çerçevesi oluşturmaktır. Raporda da belirtildiği gibi, ortada henüz çok zorlu görevler olmasına rağmen yeni binyılın ilk 4 yılı Afrika'da bir takım iyileşmelere tanıklık etmiştir. Geçen bu dört yıl içinde elde edilen küçük ölçekli sosyal ve ekonomik ilerlemeler yalnızca somut kazanımlarda değil, önde duran güçlüklerle rağmen daha da ilerliye gitme kararlılığında yansıma bulmuştur.

Women Seafarers.
Global employment policies and practices.



Kadın Denizciler.
Küresel istihdam politikaları ve uygulamaları.
2003, xvi + 128 s.
ISBN 92-2-113491-1

Günümüzde denizlerde çalışan kadınların tüm dünyadaki durumu ilk kez bu çalışmada ele alınmaktadır. Kitapta, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde, dünyadaki ticaret ve yolcu gemilerinde görev yapan kadınların çalışma koşullarına ve refahına ilişkin sorunlar ele alınmaktadır. ILO tarafından yaptırılan kapsamlı bir araştırmaya dayanan bu çalışma, kadınların denizcilik sektöründeki katılım düzeylerini ele almakta; işe alınma, eğitim, doğum izni ve işteki haklarla birlikte denizlerde çalışmaya özgü diğer konuları değerlendirmektedir. Ayrıca, ilk ağızdan kadınların karşılaştıkları ayrımcılık, cinsel taciz, ana-baba direnişi ve diğer güçlüklerle yer verilmektedir.

Kadınların denizcilik sektöründe istihdamları pek çok boyuta sahiptir. Kitap konunun tarihsel boyutunu vermekte ve kadınların bu sektöre katılım oranlarıyla ilgili son verileri sunmaktadır. Ulusal ve uluslararası ölçekteki düzenleyici kurumların, işverenlerin, sendikaların ve denizcilik eğitimi veren okulların politikaları ve uygulamaları da aynı çalışmada değerlendirilmektedir. Son olarak kitap, kadınların diğer deniz çalışanlarıyla tam bütünleşmeleri için birtakım tavsiyelerde bulunmaktadır.

Ön plana çıkan noktalar:

- 1 Kadın denizcilerin durumunu küresel ölçekte ele alan ilk çalışma.
- 1 Metni referans sağlayacak yararlı ekler.
- 1 Kadınların gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerdeki istihdamına ilişkin bilgiler.
- 1 Kadın denizcilerin bizzat yaşadıkları deneylerin ayrıntılı aktarımı.
- 1 İşe alınma, eğitim, doğum izni gibi alanlardaki uygulamalar.

Jobs after war:
A critical challenge in the peace and reconstruction puzzle



Savaşta sonra istihdam:
Barış ve yeniden imar çabalarında kritik bir görev
2003, xii + 472 s.
Derleyen: Eugenia Date-Bah
ISBN 92-2-113810-0

İnsanlara iş bulunması, çatışmalardan etkilenen kesimlerin toplumla yeniden bütünleşmeleri, yeniden imar, barışın kurulması ve silahlı çatışmaların yol açtığı ciddi güvensizlik sorunların aşılması açısından merkezi önemdedir. Ne var ki, bu konuya çatışma sonrası tartışma ve girişimlerde yeterince yer verilmemektedir. Bu kitap çatışma ortamlarından sonra insana yakışır iş imkanlarının yetersizliği sorunu ele alınmakta bu sorunu çözümü için entegre bir strateji önerisi yapılmaktadır.

ILO araştırmacılarından ve dış danışmanlardan oluşan ekip ciddi biçimde ele alınması gereken sorunları ortaya koymakta ve bu arada benimsenebilecek pratik yaklaşımları aktarmaktadır. Kapsanan başlıklar arasında şunlar yer almaktadır: Çatışma sonrası ortamlarda işgücü piyasasının durumu ve diğer özellikler; gençler, kadınlar, mülteciler, ülkelerinde yerlerinden olanlar ve eski askerler dahil olmak üzere krizden etkilenen çeşitli gruplar ve bunların özel duyarlılıkları; beceri eğitimi, yerel ekonomik kalkınma, mikro kredi, emek yoğun altyapı imarı dahil olmak üzere entegre bir stratejinin diğer bileşenleri; sosyal güvenlik; özel sektörün, kooperatiflerin, işçi ve işveren kuruluşlarının, çalışma yaşamını düzene bağlayan kuruluşlarla uluslararası kuruluşların rolleri. Ayrıca, belirli ülkelere ilişkin olup değerli dersler içeren araştırmalar da çalışmada yer almaktadır.

Preventing and responding to violence at work



İşyerinde şiddetin önlenmesi ve karşıt girişimler

2003, xi + 139 s.

ISBN 92-2-113347-5

İşyerlerindeki şiddet günümüzdeki en önemli mesleki tehlikelerden birini oluşturmaktadır. Bu pratik kılavuz, işyerlerinde şiddetin önlenmesine yönelik program ve politikaların sistematik biçimde nasıl geliştirilebileceğine ilişkin değerli bilgiler içermektedir.

Çalışma konuya iki açıdan yaklaşmaktadır: Birincisi; işyerlerindeki şiddetin önlenmesine yönelik olarak kuruluşların ve grupların başvurdukları yollar değerlendirilmektedir. Bu çerçevede hükümetler, sendikalar, özel araştır-

ma grupları ve belirli sanayiler tarafından geliştirilen kılavuzlar ve politikalar değerlendirilmekte ve başarılı uygulamalardan örnekler sunulmaktadır.

Kılavuz, ikinci olarak işyerlerinde şiddetin önlenmesine ve yaptırımlara yönelik programların hazırlanmasında başvurulabilecek güvenilir ve etkili yöntemleri ele almaktadır. Bunların arasında:

- | Risklerin tanımlanması ve değerlendirilmesi
- | Önleyici ve karşıt tepki içeren girişimlerin belirlenmesi ve yaşama geçirilmesi
- | Önleyici ve azaltıcı önlemlerin etkililiğinin izlenmesi
- | Risk yönetimi sürecinin değerlendirilmesi

yer almaktadır.

Her işçi güvenli ve tehlikesiz bir ortamda çalışma hakkına sahiptir ve şiddet herhangi bir işin parçası olarak kabul edilemez. Bu kitapta bir yandan işyerlerinde şiddete karşı mücadele için somut yol gösterici ilkeler sergilenirken, diğer yandan da işyerlerinde şiddete yol açan etmenler ve koşullar değerlendirilmektedir.

ILO'nun en çok başvurulan ve söz edilen kaynaklarında biri olan İş Sağlığı ve Güvenliği Ansiklopedisi'nin (Encyclopaedia of Occupational Health and Safety) daha yaygın bir kitleye ulaşmasını sağlamak amacıyla hem basılı hem de CD-ROM fiyatları %50'den fazla bir oranla düşürülmüştür. Bu 4-ciltlik değerli kaynağı kurumunuza veya kütüphanenize kazandırmak için ILO Ankara Ofisini arayınız.

ILO yayınları ILO Ankara Enformasyon Merkezi kanalıyla satın alınabilir.

ILO'nun satıştaki yayınlarını incelemek için www.ilo.org/public/english/support/publ/books.htm adresini ziyaret edebilirsiniz.

ILO Ankara Enformasyon Merkezi

Pazartesi ile Perşembe günleri arası 14:00 - 17:00, ve Cuma günü 09:30 - 12:30 saatlerinde açıktır.

ILO yayınları ve iş hayatı ile ilgili başka kurumların çeşitli yayınları hizmetinize sunulmuştur ve ödünç alınabilir.

Adres: Ferit Recai Ertuğrul Caddesi No.4, 06450 Oran • ANKARA
Tel: (0.312) 491-9890 • Faks: (0.312) 491-9945 • e-posta: ankara@ilo.org • www.ilo.org